

Verkeerscentrum

Lange Kievitstraat 111-113 bus 40

2018 ANTWERPEN

T 03 224 96 00

www.wegenenverkeer.be

www.verkeerscentrum.be

STUDIENOTA

////////////////////////////////////

IMPACT COVID-19-MAATREGELEN OP HET VLAAMSE SNELWEGVERKEER DEELRAPPORT VERKEERSAFWIKKELING (FILEZWAARTE)

Dossiernummer 20044

Opdrachtgever

Dossierbeheerder Bart Van Dessel

Opgesteld door Bart Van Dessel

Gereviseerd door Viki Schillemans

Versie 25.1 26/10/2020 Toevoeging cijfers week 43

Bijlagen

////////////////////////////////////

1 INLEIDING

De maatregelen die door de overheid worden opgelegd in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus hebben een significante impact op het verkeer en de verkeersafwikkeling. (Er wordt verwezen naar versie 15.1 van het rapport voor het overzicht van de maatregelen tijdens de eerste virusgolf).

Om deze effecten te kwantificeren startte het Verkeerscentrum in april met een wekelijkse rapportage voor wat betreft het snelwegverkeer. Voorliggend document is één van de twee rapporten die in dit kader worden opgesteld.

Dit rapport focust op de verkeersafwikkeling op het Vlaamse snelwegennet. Meer bepaald wordt de evolutie gekwantificeerd van de 'filezwaarte'. Dit is de combinatie van de lengte en duur van alle files die zich hebben voorgedaan.

Toen het verkeer medio juli bijna was genormaliseerd werd de wekelijkse actualisatie van deze rapportage stopgezet. Omwille van de tweede virusgolf die zich vanaf eind juli manifesteert, werd de wekelijkse rapportage opnieuw opgestart.

Ten opzichte van de vorige versie van deze rapportage werden volgende cijfers toegevoegd

- De cijfers voor kalenderweek 43 (ma 19/10 – zo 25/10/2020)

2 DE CIJFERS VOOR KALENDERWEEK 43 (MA 19/10 – ZO 25/10) METHODOLOGIE

De analyse is gebaseerd op de fileberichten die in de verkeersinformatie worden uitgestuurd vanuit de controlezaal van het Verkeerscentrum.

Deze worden op hun beurt gegenereerd op basis van een mix van automatische en manuele bronnen (detectielussen, camerabeelden, wegpolitie, weggebruikers, etc.)

De methode in hoofdstuk 3.1 bestaat erin om per kalenderdag de gecumuleerde filezwaarte op de Vlaamse snelwegen te bepalen voor de volledig dag (0u-24u) voor

- Vlaanderen in zijn totaliteit
- de invloedsgebieden rond de grote steden
 - o Antwerpen
 - o Brussel
 - o Gent
 - o Rest Vlaanderen

De afbakening van deze gebieden wordt weergegeven op onderstaande figuur (dit betreft steeds enkel de snelwegen in deze gebieden!).

De zwaarte van een file is gelijk aan het product van de lengte en de duur van de file en dit gecumuleerd (gesommeerd) over de verschillende fases van de file (cf. de filelengte evolueert in de tijd). Filezwaarte wordt uitgedrukt in kilometeruren (km.uren).

Door de filezwaarte te sommeren over alle files aanwezig op de snelwegsegmenten in een bepaald gebied en tijdsvenster, kan de totale filezwaarte worden bepaald voor dit gebied en tijdsvenster.

In hoofdstuk 3.2 wordt uit deze cijfers de gemiddelde filezwaarte op weekbasis bepaald, beperkt tot de werkdagen (ma-vr exclusief feestdagen).

In hoofdstuk 3.3 wordt het evolutiecijfer bepaald van de filezwaarte op weekbasis voor elke week sinds de aanvang van de Covid-19-maatregelen op 14 maart 2020.

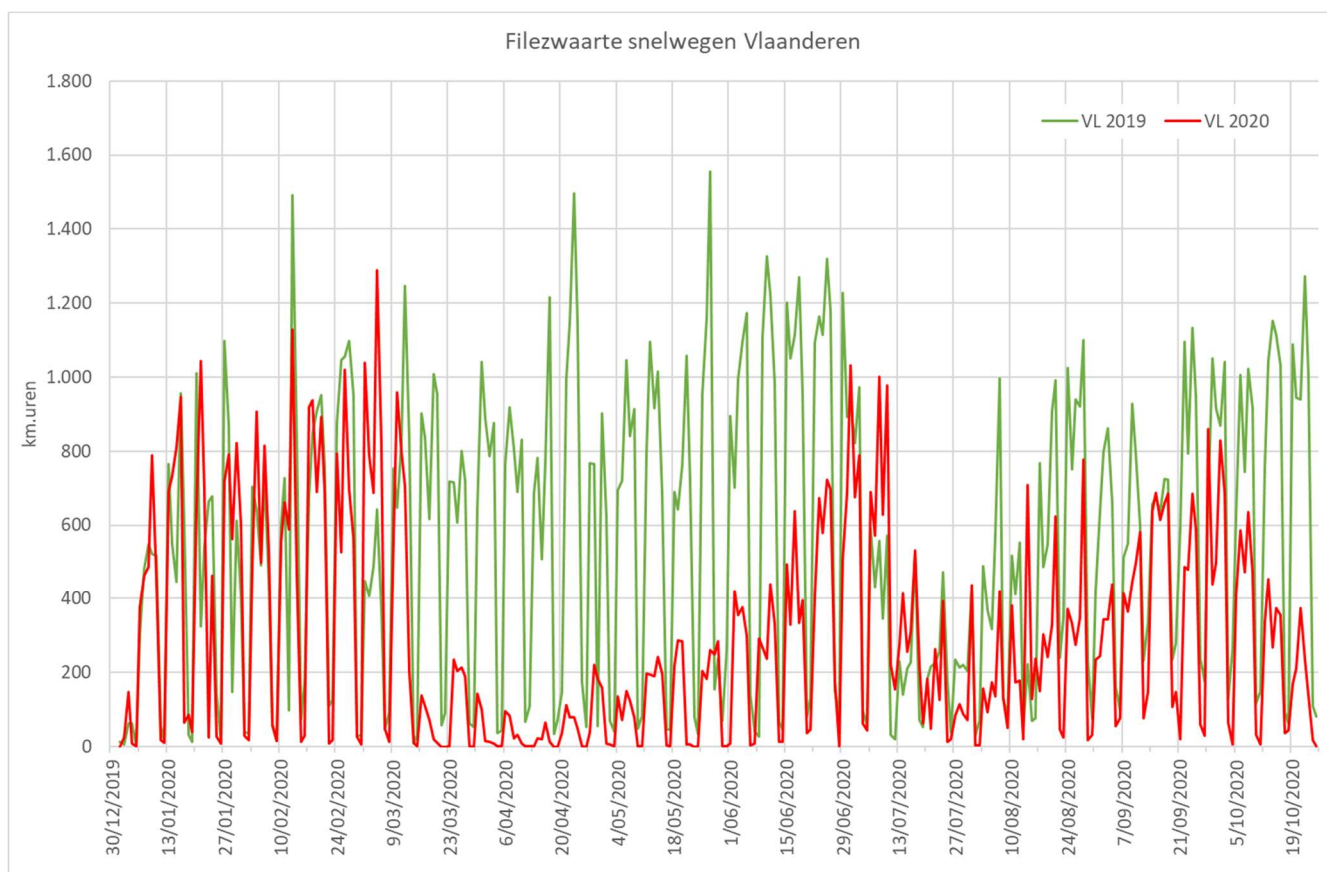
3 RESULTATEN

3.1 DAGWAARDEN FILEZWAARTE VANAF 01 JANUARI

In dit hoofdstuk wordt inzicht geboden in het verloop van de filezwaarte op de snelwegen op dagbasis vanaf 1 januari.

Met uitzondering van de grafiek voor Vlaanderen, wordt op de Y-as telkens hetzelfde bereik genomen zodat het niveau van de filezwaarte makkelijk kan worden vergeleken tussen de gebieden.

Eveneens ter vergelijking worden in de grafieken telkens zowel de waarden in 2020 als deze in 2019 getoond. De curve van 2020 werd bovendien ietwat opgeschoven opdat werkdagen en weekends in beide jaren overeenstemmen.

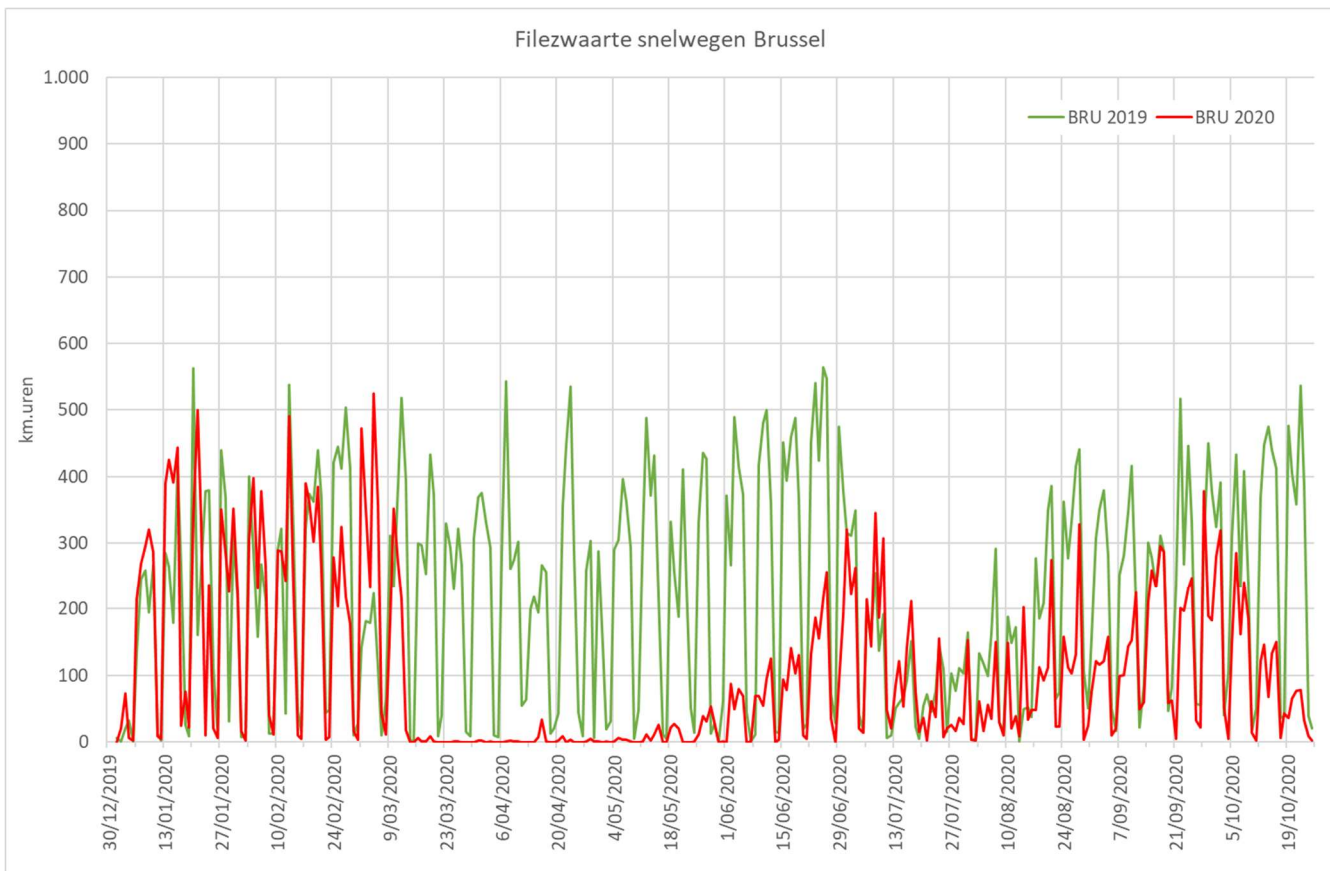
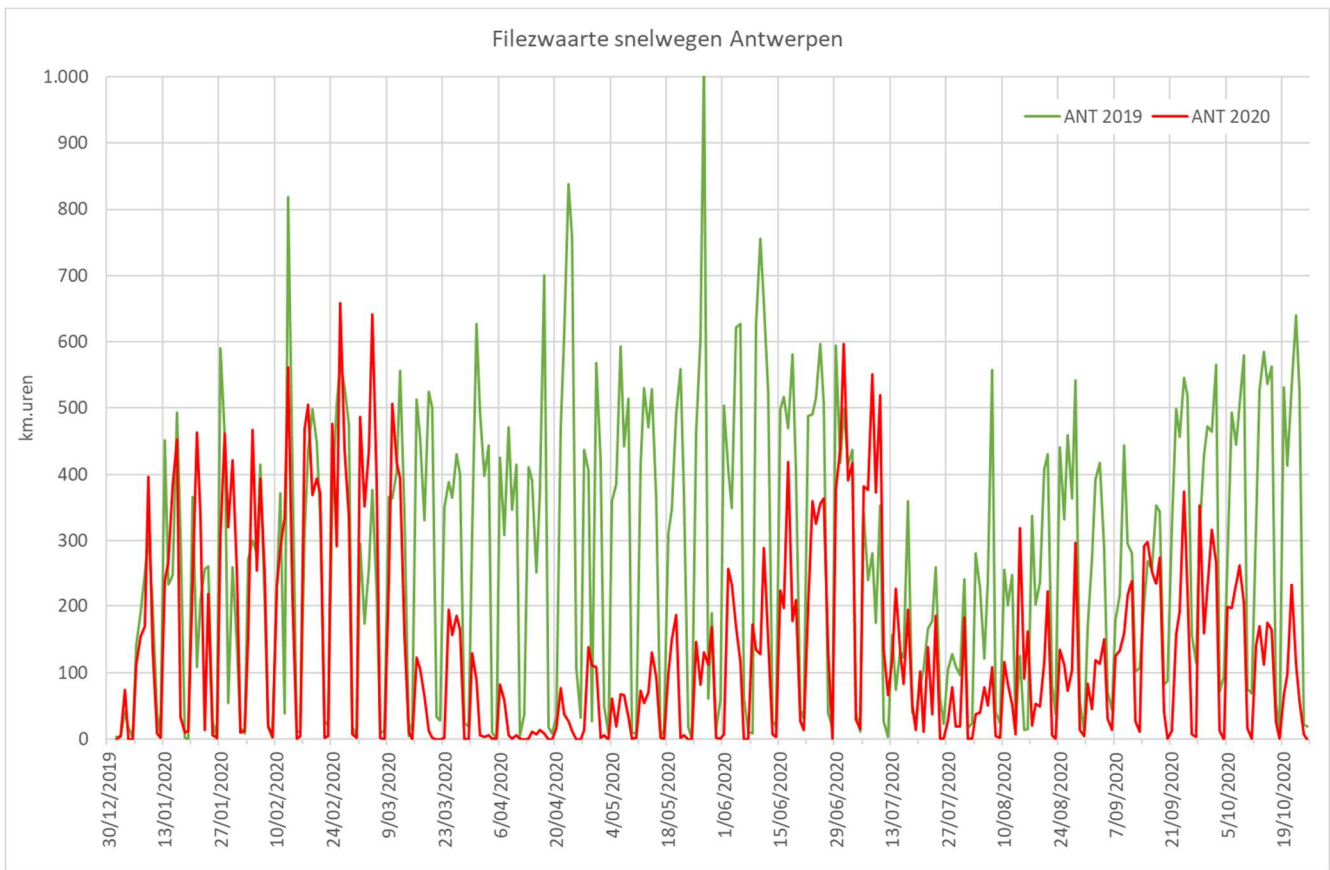

Bevindingen 1^e coronagolf

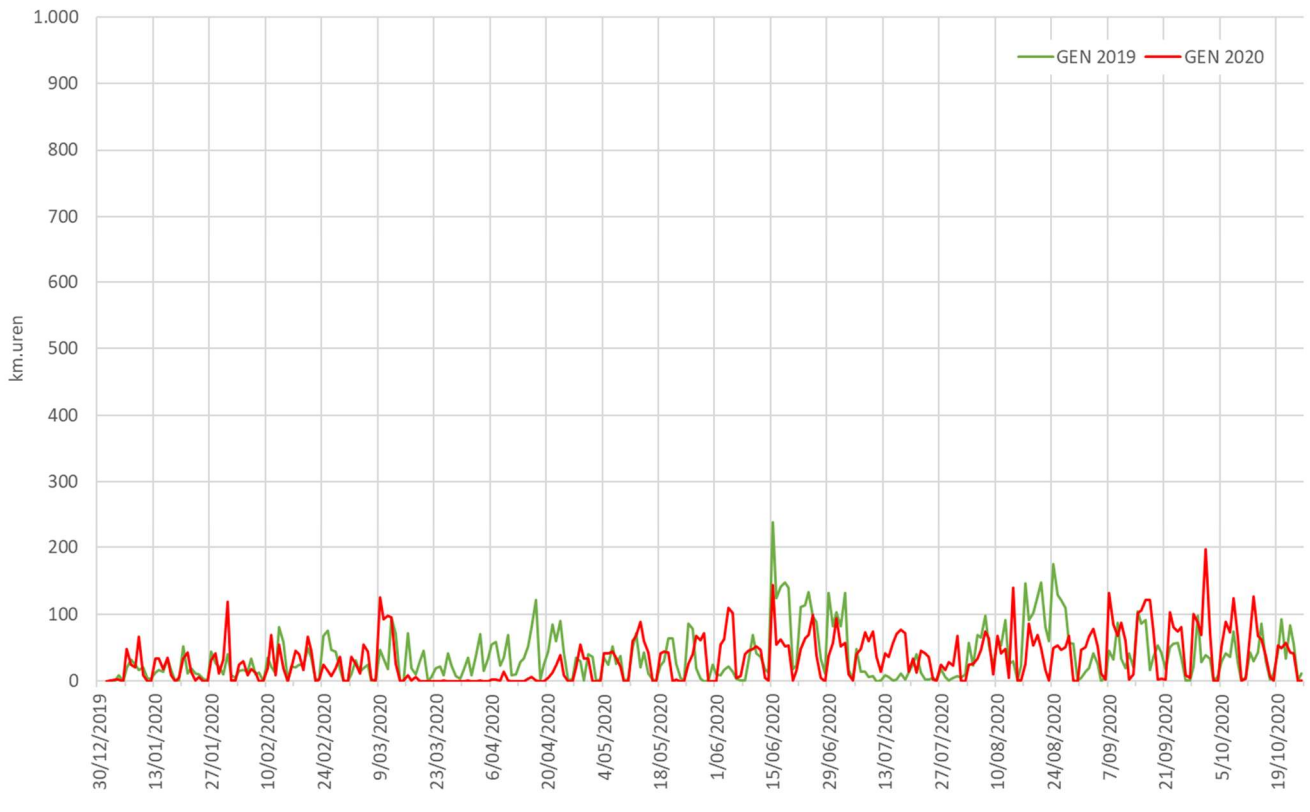
- voor de coronavirusmaatregelen is het fileniveau in 2020 vergelijkbaar met dat in 2019 (zeker als rekening wordt gehouden met de krokusvakantie die in beide jaren in een andere week valt: 2-10/03/2019 versus 22/02-01/03/2020)
- de coronavirusmaatregelen die sedert 14 maart 2020 van kracht zijn hebben een bijzonder grote afname van de snelwegfiles tot gevolg
- de resterende congestie in Vlaanderen situeert zich voornamelijk in de regio Antwerpen en is er te wijten aan files op de E19-noord en de E34 (cf. grenscontroles in Meer en Postel – tot 2 juni), wegenwerken (cf. Oosterweel) en verkeersongevallen (dit laatste verklaart o.a. de piek in de tweede helft van week 20); vanaf week 21 staat er nagenoeg de ganse dag aanzienlijke file aan de Oosterweelwerken, vooral op de binnenring en E17; in diezelfde week duiken ook de structurele files aan de Tijsmanstunnel op de R2 weer op en vanaf week 23 wordt bijkomend terug structurele file waargenomen op de E313 tussen Ranst en de ring; in week 24 is ook de structurele ochtendfile op de E19-Noord weer heel even terug van de partij; in weken 25 en 26 zet de toenemende trend zich verder: zo keren de avondfiles op de Antwerpse buitenring terug en nemen de files aan de Oosterweelwerken aanzienlijke proporties aan waardoor deze vanop de binnenring terugslaan naar de E313; op woensdag 17 juni (week 25) vallen de avondspitsfiles zwaar uit door hevige regenval, wateroverlast en meerdere ongevallen; in week 27 zit de filezwaarte in 2020 terug op het niveau van 2019, deels te wijten aan de files op de ring ingevolge de werken aan de geluidsschermen op de E313
- de beperkte en tijdelijke (rest)files in de regio Brussel in week 16 kunnen worden toegeschreven aan de opstart van de wegenwerken op de E314 in Willebroeck en ongevallen op de Brusselse ring; in week 20 staat er opnieuw meermaals file aan de werf in Willebroeck en duiken enkele structurele files voor het eerst terug op nl. Zellik en Zaventem, weliswaar nog in zeer beperkte mate; hetzelfde geldt voor weken 21 en 22 met bijkomend ook weer wat structurele file t.h.v. Strombeek/Wemmel, aangevuld met ongevalsfiles; vanaf week 23 worden de files aan de werken op de E314 aanzienlijk en begint ook aan de klassieke structurele knelpunten geleidelijk aan weer file te ontstaan (E429 Halle, E40 Groot-Bijgaarden, en op meerdere locaties op de R0 zoals Strombeek-Wemmel, Zellik, Zaventem, Vierarmentunnel) telkens echter nog veel beperkter in duur en lengte dan in het pre-coronatijdperk; vanaf week 24 is dit ook het geval voor de E411 t.h.v. het Leonardkruispunt; in weken 25 tot 27 zet de stijgende trend zich langzaam verder en nemen de files aan bovenvermelde structurele knelpunten verder toe
- vanaf week 17 is er terug congestie in de regio Gent; deze is het gevolg van wegenwerken op de E17 tussen Destelbergen en Gentbrugge, in mindere mate op de R4 in Merelbeke aangevuld met ongevalsfiles (waarvan intussen meerdere zware aan de wegenwerken op de E17)

Evolutie nadien

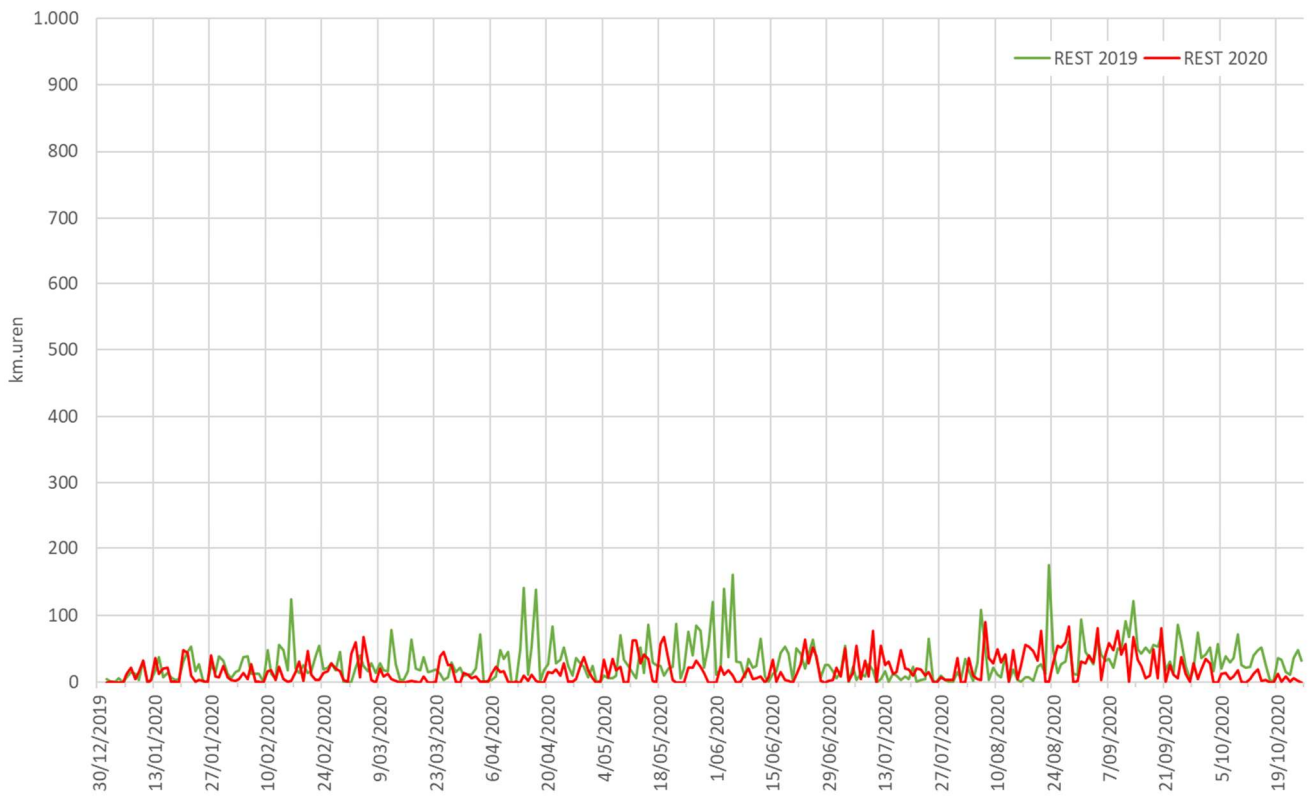
- tijdens de eerste helft van de zomervakantie (kalenderweken 27 tot en met 30) is het niveau van de filezwaarte in 2020 terug op een vergelijkbaar of soms zelfs hoger peil gekomen dan in dezelfde periode in 2019 (let weliswaar op het lage fileniveau tijdens de zomervakantie, dat dan overigens voornamelijk wordt bepaald door files ter hoogte van wegenwerken)
- vanaf week 31 is het fileniveau in 2020 wederom beduidend lager dan in 2019, doch de afwijking is van een andere grootteorde dan tijdens de eerste virusgolf eerder dit jaar en varieert tussen de weken
- tijdens de maand oktober werden de maatregelen opnieuw stelselmatig aangescherpt, waardoor een daling in de filezwaarte opnieuw zichtbaar wordt. Vanaf week 43 werd maximaal telewerk opnieuw ingevoerd. De eerder ingezette daling in filezwaarte wordt hierdoor nog verder doorgezet.

Filezwaarte snelwegen Gent

Filezwaarte snelwegen Rest Vlaanderen

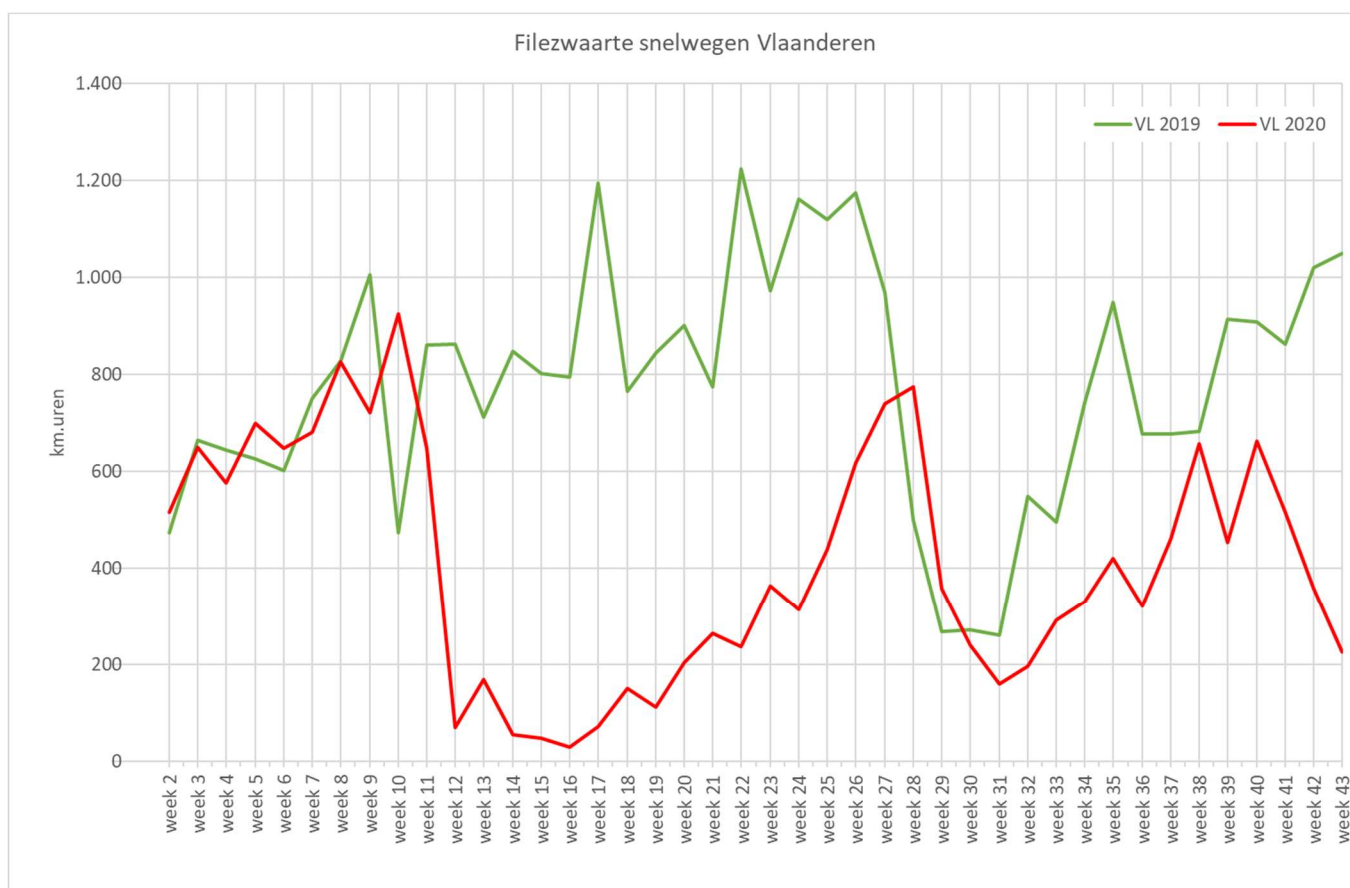
3.2 WEEKWAARDEN (WERKDAGEN) FILEZWAARTE VANAF 01 JANUARI

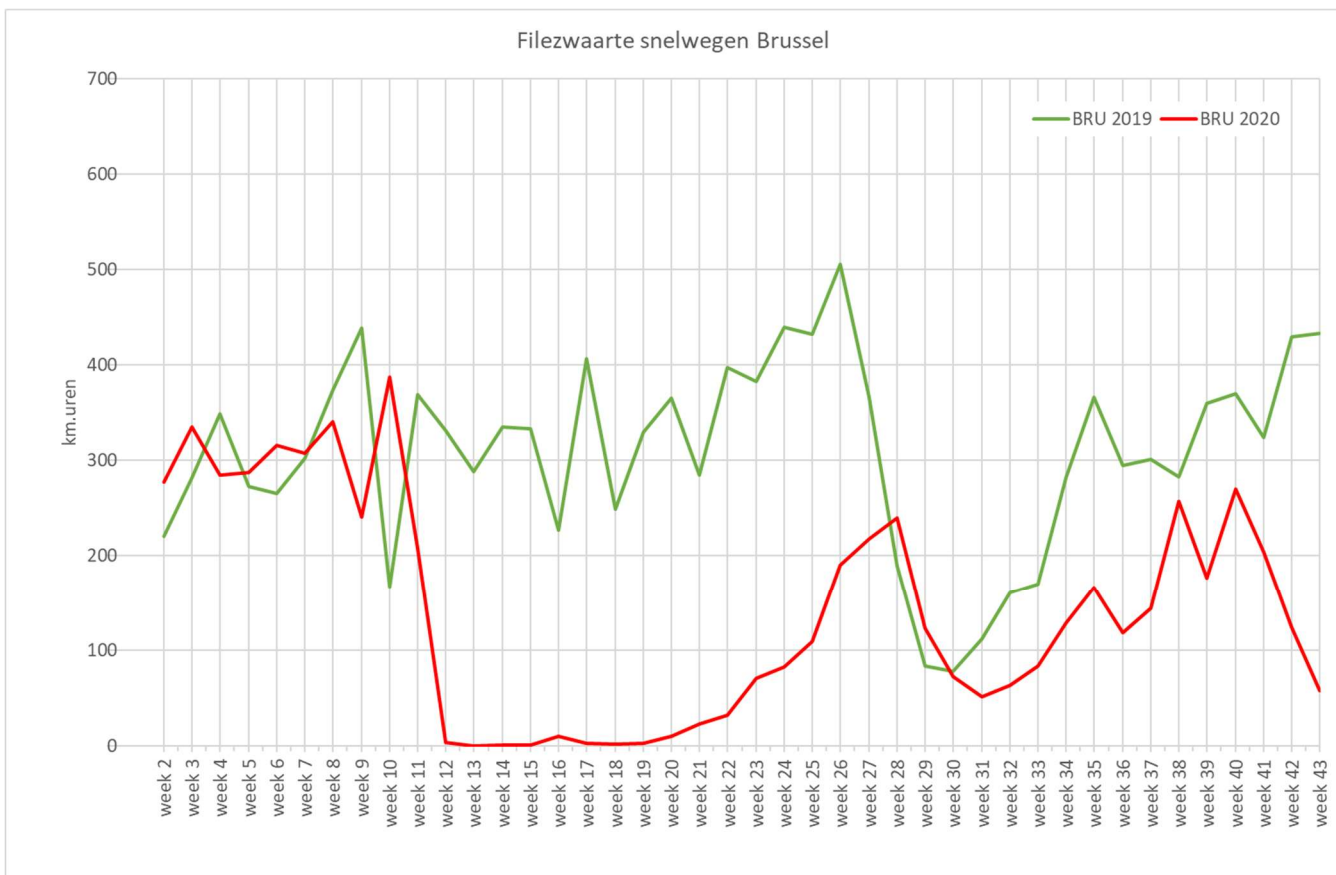
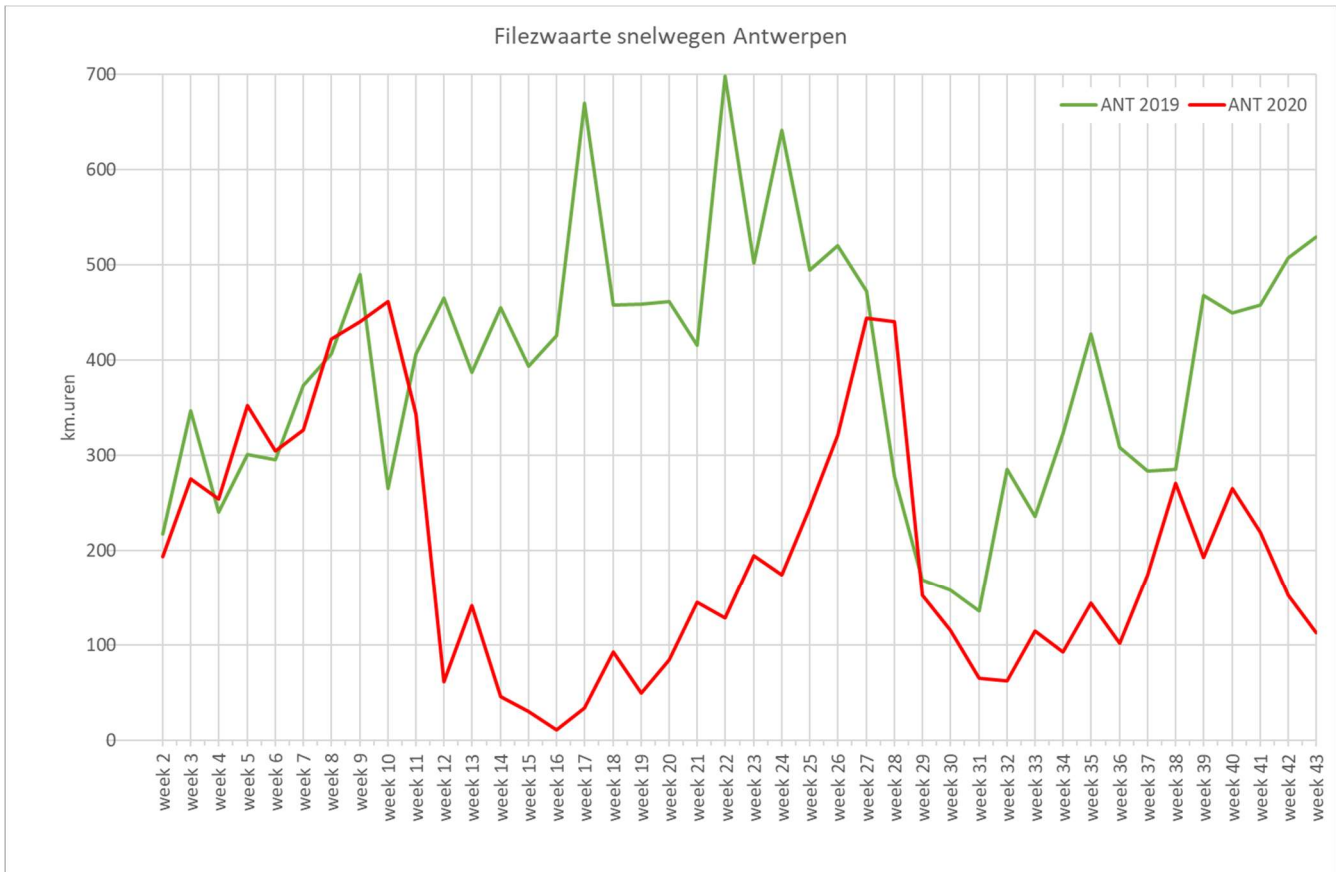
In dit hoofdstuk wordt inzicht geboden in het verloop van de filezwaarte op de snelwegen op weekbasis vanaf kalenderweek 2 (na de kerstvakantie), waarbij enkel de werkdagen (ma-vr) exclusief feestdagen worden beschouwd. Ze zijn afgeleid van de gegevens in hoofdstuk 3.1 en vormen de basis voor de evolutiecijfers in hoofdstuk 3.3.

Na de grafieken wordt de data tevens in tabelvorm gerapporteerd.

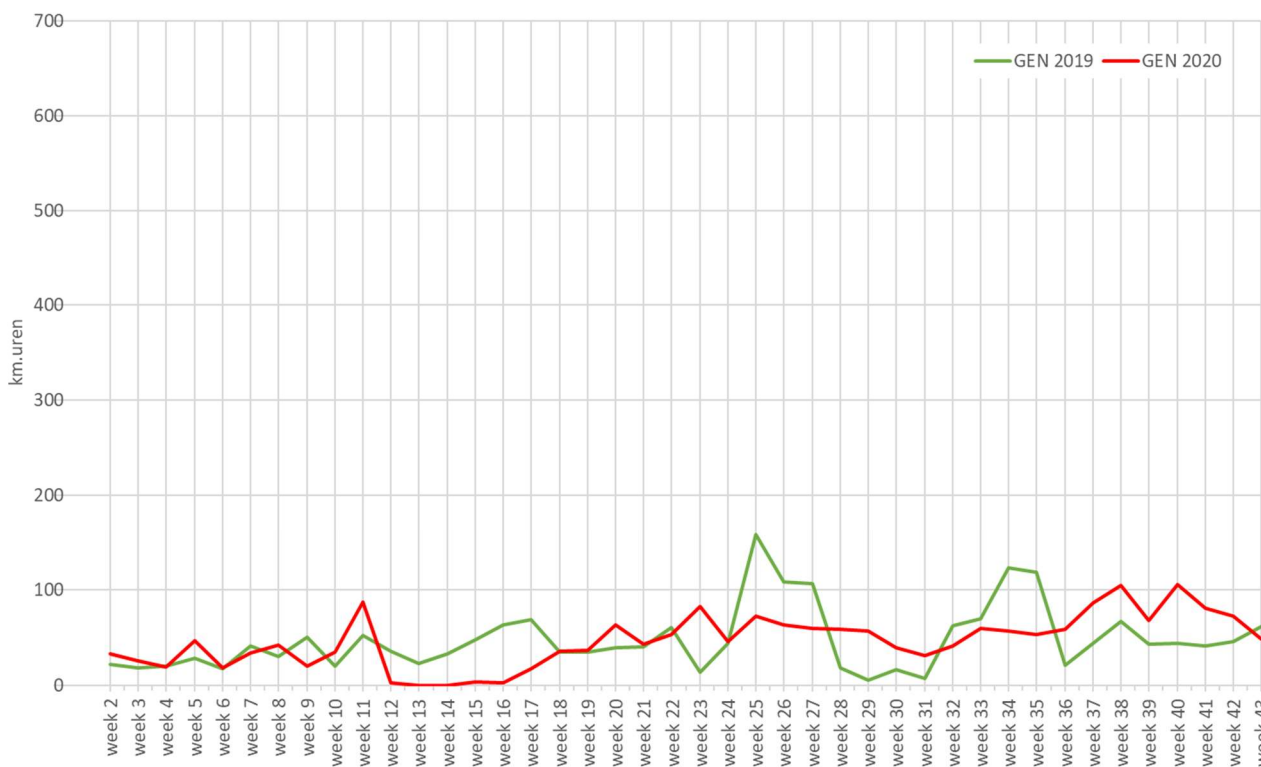
Wederom wordt in de grafieken van de invloedsgebieden hetzelfde bereik gehanteerd op de Y-as zodat het niveau van de filezwaarte makkelijk kan worden vergeleken tussen de gebieden.

Eveneens ter vergelijking worden in de grafieken telkens zowel de waarden in 2020 als deze in 2019 getoond.

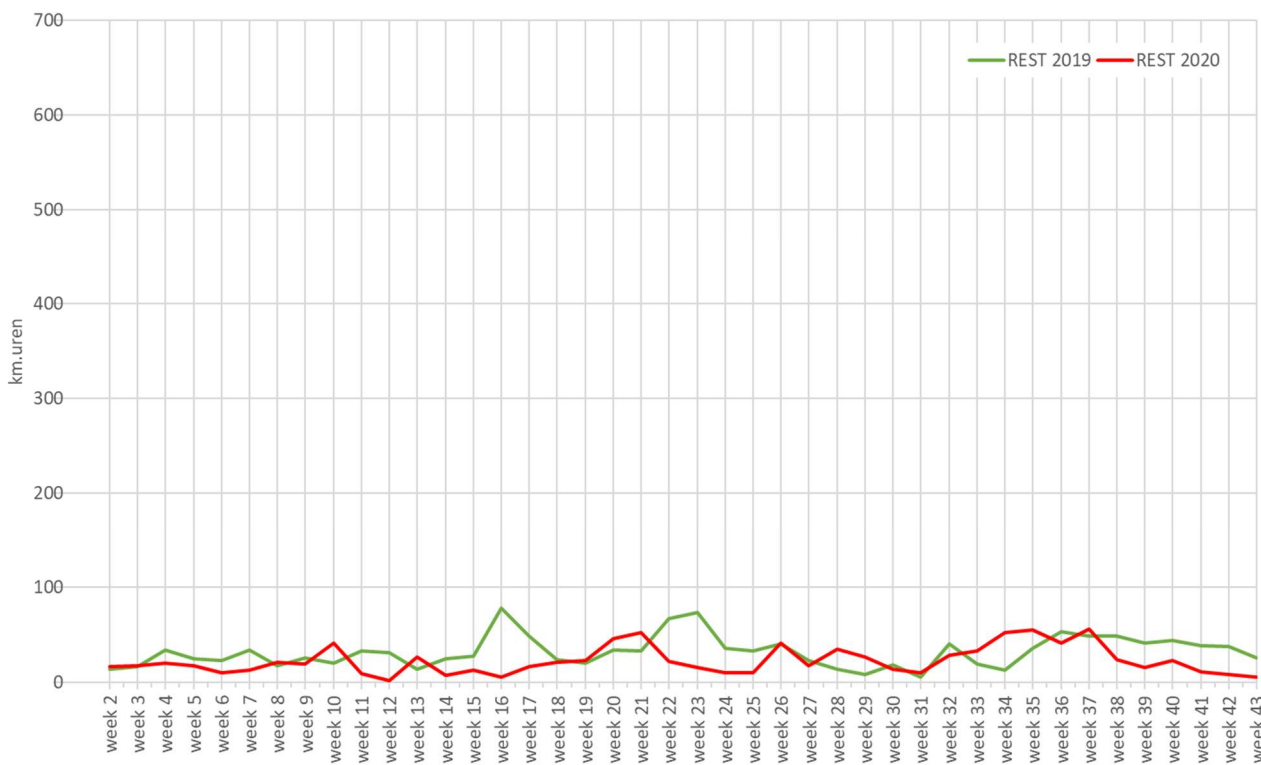

Filezwaarte snelwegen Gent

Filezwaarte snelwegen Rest Vlaanderen

Gemiddelde filezwaarte werkdagen (ma-vr) Vlaanderen en invloedsgebieden 2019 **1/2**
 (km.uren / dag)

		VL	ANT	BRU	GENT	REST	
week 1	31/12-06/01/2019						
week 2	07-13/01/2019	474	217	220	22	14	
week 3	14-20/01/2019	664	347	282	18	17	
week 4	21-27/01/2019	644	241	349	21	35	
week 5	28/01-03/02/2019	626	301	272	29	25	
week 6	04-10/02/2019	602	295	266	18	24	
week 7	11-17/02/2019	750	373	302	41	34	
week 8	18-24/02/2019	828	406	374	30	18	
week 9	25/02-03/03/2019	1 006	490	439	50	27	
week 10	04-10/03/2019	473	266	167	20	21	Krokusvak.
week 11	11-17/03/2019	861	406	369	53	33	
week 12	18-24/03/2019	863	465	332	35	31	
week 13	25-31/03/2019	712	387	288	23	14	
week 14	01-07/04/2019	848	455	335	33	25	
week 15	08-14/04/2019	802	393	333	48	28	Paasvak.
week 16	15-21/04/2019	794	425	227	63	78	Paasvak.
week 17	22-28/04/2019	1 194	669	406	69	49	excl. paasma.
week 18	29/04-05/05/2019	766	458	249	35	24	excl. 1 mei
week 19	06-12/05/2019	843	459	329	35	20	
week 20	13-19/05/2019	901	462	365	39	34	
week 21	20-26/05/2019	775	416	285	41	33	
week 22	27/05-02/06/2019	1 223	698	398	61	67	excl. Hemelvaart en brugdag
week 23	03-09/06/2019	972	502	383	14	74	
week 24	10-16/06/2019	1 161	641	439	44	37	excl. pinksterma.
week 25	17-23/06/2019	1 118	494	432	158	34	
week 26	24-30/06/2019	1 174	520	505	108	40	
week 27	01-07/07/2019	968	473	366	106	23	
week 28	08-14/07/2019	500	278	189	18	14	
week 29	15-21/07/2019	267	169	84	6	8	
week 30	22-28/07/2019	272	158	78	16	19	
week 31	29/07-04/08/2019	261	136	112	7	6	
week 32	05-11/08/2019	549	285	161	63	41	
week 33	12-18/08/2019	495	236	170	69	20	excl. 15 aug en brugdag
week 34	19-25/08/2019	741	323	281	123	13	
week 35	26/08-01/09/2019	948	428	366	118	36	
week 36	02-08/09/2019	677	308	295	21	53	
week 37	09-15/09/2019	677	283	301	44	49	
week 38	16-22/09/2019	683	285	282	67	49	
week 39	23-29/09/2019	913	468	360	43	42	

Gemiddelde filezwaarte werkdagen (ma-vr) Vlaanderen en invloedsgebieden 2020 1/2

(km.uren / dag)

(Covid19-maatregelen vanaf week 12)

	VL	ANT	BRU	GENT	REST	
week 1 30/12-05/01/2020						
week 2 06-12/01/2020	515	193	277	33	17	
week 3 13-19/01/2020	650	275	335	26	18	
week 4 20-26/01/2020	575	254	284	19	21	
week 5 27/01-02/02/2020	699	353	287	47	17	
week 6 03-09/02/2020	648	304	315	18	10	
week 7 10-16/02/2020	681	326	308	34	13	
week 8 17-23/02/2020	826	422	340	43	21	
week 9 24/02-01/03/2020	720	440	241	20	19	Krokusvak.
week 10 02-08/03/2020	925	461	388	34	42	
week 11 09-15/03/2020	647	343	208	87	9	
gemiddelde 01/02-13/03	746	371	312	43	19	
Coronaperiode						
week 12 16-22/03/2020	70	62	4	3	2	
week 13 23-29/03/2020	168	141	0	0	27	
week 14 30/03-05/04/2020	55	46	1	0	8	
week 15 06-12/04/2020	49	31	1	4	13	Paasvak.
week 16 13-19/04/2020	30	11	10	2	6	Paasvak (*)
week 17 20-26/04/2020	72	34	3	18	17	
week 18 27/04-03/05/2020	151	92	2	35	21	excl. 1 mei
week 19 04-10/05/2020	112	50	3	37	23	
week 20 11-17/05/2020	204	84	10	64	46	
week 21 18-24/05/2020	264	145	23	43	53	excl. Hemelvaart en brugdag
week 22 25-31/05/2020	236	128	33	53	22	
week 23 01-07/06/2020	363	194	71	82	16	excl pinksterma.
week 24 08-14/06/2020	314	175	82	46	11	
week 25 15-21/06/2020	438	245	109	73	11	
week 26 22-28/06/2020	616	321	190	64	42	
week 27 29/06-05/07/2020	739	444	217	60	17	
week 28 06-12/07/2020	774	440	239	59	35	
week 29 13-19/07/2020	358	152	123	56	27	
week 30 20-26/07/2020	241	116	73	39	14	excl. nat. feestdag
week 31 27/07-02/08/2020	159	65	52	32	11	
week 32 03-09/08/2020	196	63	63	41	29	
week 33 10-16/08/2020	292	115	84	60	33	
week 34 17-23/08/2020	330	92	128	57	53	
week 35 24-30/08/2020	420	144	166	53	56	
week 36 31/08-06/09/2020	321	102	118	59	42	
week 37 07-13/09/2020	461	174	144	86	56	
week 38 14-20/09/2020	657	271	257	105	25	

(*) *excl. Paasmaandag*

Gemiddelde filezwaarte werkdagen (ma-vr) Vlaanderen en invloedsgebieden 2020 2/2

(km.uren / dag)

(Covid19-maatregelen vanaf week 12)

	VL	ANT	BRU	GENT	REST	
week 39 21-27/09/2020	452	192	176	68	16	
week 40 28/09-04/10/2020	664	265	271	105	23	
week 41 05-11/10/2020	515	219	204	80	11	
week 42 12-18/10/2020	357	152	124	73	8	
week 42 19-25/10/2020	226	113	58	49	6	

3.3 EVOLUTIECIJFERS FILEZWAARTE SINDS INVOERING COVID-19-MAATREGELEN

Onderstaande tabellen zijn afgeleid uit de weekwaarden in vorig hoofdstuk en geven de procentuele evolutie weer op weekbasis van de filezwaarte op de Vlaamse snelwegen in 2020 sinds de invoering van de COVID-19-maatregelen medio maart.

Tot en met versie 15.1 van de rapportage werd de evolutie telkens becijferd ten opzichte van twee referentieperiode:

- REFERENTIE 1: de periode 01 februari tot en met 13 maart 2020, exclusief krokusvakantie
- REFERENTIE 2: dezelfde kalenderweek in 2019

Vanaf versie 16.1 van de rapportage zal enkel nog de vergelijking ten opzichte van de tweede referentie gemaakt worden (vermits de filesituatie in deze periode van het jaar ook in normale omstandigheden niet vergelijkbaar is met deze in het voorjaar)

% evolutie filezwaarte 2020 werkdagen (ma-vr) excl. feestdagen						
<i>(REFERENTIE 1 = ma tem vr in periode 01/02 – 13/03/2020 excl. krokusvakantie)</i>						
COVID-19	Kalenderweek (datum in 2020)	VL	ANT	BRU	GEN	
week 1	week 12 (ma 16/03 -vr 20/03)	-91%	-83%	-99%	-93%	
week 2	week 13 (ma 23/03 – vr 27/03)	-77%	-62%	-100%	-100%	
week 3	week 14 (ma 30/03 – vr 03/04)	-93%	-88%	-100%	-99%	
week 4	week 15 (ma 06/04 – vr 10/04)	-93%	-92%	-100%	-91%	<i>paasvak.</i>
week 5	week 16 (ma 13/04 – vr 17/04)	-96%	-97%	-97%	-94%	<i>paasvak. (*)</i>
week 6	week 17 (ma 20/04 – vr 24/04)	-90%	-91%	-99%	-59%	
week 7	week 18 (ma 27/04 – vr 01/05)	-80%	-75%	-100%	-18%	<i>(**)</i>
week 8	week 19 (ma 04/05 – vr 08/05)	-85%	-87%	-99%	-15%	
week 9	week 20 (ma 11/05 – vr 15/05)	-73%	-77%	-97%	+47%	
week 10	week 21 (ma 18/05 – vr 22/05)	-65%	-61%	-93%	-1%	<i>(***)</i>
week 11	week 22 (ma 25/05 – vr 29/05)	-68%	-65%	-90%	+23%	
week 12	week 23 (ma 01/06 - vr 05/06)	-51%	-48%	-77%	+90%	<i>(°)</i>
week 13	week 24 (ma 08/06 – vr 12/06)	-58%	-53%	-74%	+7%	
week 14	week 25 (ma 15/06 – vr 19/06)	-41%	-34%	-65%	+68%	
week 15	week 26 (ma 22/06 – vr 26/06)	-17%	-14%	-39%	+47%	
week 16	week 27 (ma 29/06 – vr 03/07)	-1%	+20%	-30%	+38%	

() excl. paasmaandag, (**) excl. 1 mei, (***) excl. Hemelvaart en brugdag, (°) excl. pinkstermaandag*

% evolutie filezwaarte 2020 werkdagen (ma-vr) excl. feestdagen

(REFERENTIE 2 = ma tem vr in dezelfde kalenderweek in 2019)

COVID-19	Kalenderweek (datum in 2020)	VL	ANT	BRU	GEN (§)	
week 1	week 12 (ma 16/03 -vr 20/03)	-92%	-87%	-99%	-91%	
week 2	week 13 (ma 23/03 – vr 27/03)	-76%	-64%	-100%	-99%	
week 3	week 14 (ma 30/03 – vr 03/04)	-93%	-90%	-100%	-99%	
week 4	week 15 (ma 06/04 – vr 10/04)	-94%	-92%	-100%	-92%	paasvak.
week 5	week 16 (ma 13/04 – vr 17/04)	-96%	-97%	-96%	-96%	paasvak. (*)
week 6	week 17 (ma 20/04 – vr 24/04)	-94%	-95%	-99%	-74%	
week 7	week 18 (ma 27/04 – vr 01/05)	-80%	-80%	-99%	+1%	(**)
week 8	week 19 (ma 04/05 – vr 08/05)	-87%	-89%	-99%	+6%	
week 9	week 20 (ma 11/05 – vr 15/05)	-77%	-82%	-97%	+62%	
week 10	week 21 (ma 18/05 – vr 22/05)	-66%	-65%	-92%	+5%	(***)
week 11	week 22 (ma 25/05 – vr 29/05)	-81%	-82%	-92%	-13%	
week 12	week 23 (ma 01/06 - vr 05/06)	-63%	-61%	-81%	+487%	(°)
week 13	week 24 (ma 08/06 – vr 12/06)	-73%	-73%	-81%	+5%	
week 14	week 25 (ma 15/06 – vr 19/06)	-61%	-50%	-75%	-54%	
week 15	week 26 (ma 22/06 – vr 26/06)	-48%	-38%	-62%	-41%	
week 16	week 27 (ma 29/06 – vr 03/07)	-24%	-6%	-41%	-44%	
week 17	week 28 (ma 06/07 – vr 10/07)	+55%	+58%	+26%	+222%	
week 18	week 29 (ma 13/07 – vr 17/07)	+34%	-10%	+46%	+872%	
week 19	week 30 (ma 20/07 – vr 24/07)	-11%	-27%	-7%	+137%	(°°)
week 20	week 31 (ma 27/07 – vr 31/07)	-39%	-52%	-54%	+349%	
week 21	week 32 (ma 03/08 – vr 07/08)	-64%	-78%	-61%	-34%	
week 22	week 33 (ma 10/08 – vr 14/08)	-41%	-51%	-51%	-14%	
week 23	week 34 (ma 17/08 - vr 21/08)	-55%	-71%	-54%	-54%	
week 24	week 35 (ma 24/08 – vr 28/08)	-56%	-66%	-55%	-55%	
week 25	week 36 (ma 31/08 – vr 04/09)	-53%	-67%	-60%	+184%	
week 26	week 37 (ma 07/09 – vr 11/09)	-32%	-38%	-52%	+98%	
week 27	week 38 (ma 14/09 – vr 18/09)	-4%	-5%	-9%	+57%	
week 28	week 39 (ma 21/09 – vr 25/09)	-50%	-59%	-51%	+58%	
week 29	week 40 (ma 28/09 – vr 02/10)	-27%	-41%	-27%	+138%	
week 30	week 41 (ma 05/10 – vr 09/10)	-40%	-52%	-37%	+95%	
week 31	week 42 (ma 12/10 – vr 16/10)	-65%	-70%	-71%	+58%	
week 32	week 43 (ma 19/10 – vr 23/10)	-79%	-79%	-87%	-21%	

(*) excl. paasmaandag, (**) excl. 1 mei, (***) excl. Hemelvaart en brugdag, (°) excl. pinkstermaandag

(°°) excl. nat. Feestdag

(§) procentuele evolutie regio Gent minder betekenisvol gelet op het lage absolute niveau van de filezwaarte